

Radiografia fiscalitatii in Romania

29 noiembrie 2005 – Hotel JW Marriott, Bucuresti

REZUMATUL CONFERINTEI

In data de 29 noiembrie 2005, la Hotel JW Marriott Bucuresti, la deschiderea conferintei intitulata "Radiografia fiscalitatii in Romania" organizata de PricewaterhouseCoopers pentru clientii si invitatii sai, Mihaela Mitroi, Tax Partner la PricewaterhouseCoopers a prezentat o scurta analiza comparativa a fiscalitatii in cateva tari din Europa precum si cateva repere ale fiscalitatii romanesti.

Adepte ale unei fiscalitati directe ridicate, statele vest europene par sa priveasca spre tarile din spatiul est european care prin adoptarea unui impozitari directe mai reduse par sa fi crescut atractivitatea propriilor piete, a punctat Mihaela Mitroi.

In ceea ce priveste impozitul pe venitul persoanelor fizice nu exista o uniformitate nici macar in regiunea est europeana, existand tari care au introdus cota unica (Estonia, Latvia, Lituania, Rusia, Ucraina,etc) si altele care isi mentin sistemul de impozitare progresiva (Cehia, Ungaria, Polonia). Cu toate acestea cele 3 state par sa aiba in vedere o aliniere a sistemului de impozitare a persoanelor fizice la tarile din regiune.

Din puncte de vedere al taxei pe valoarea adaugata, in ultimii trei ani, se observa ca ratele aplicate se mentin relativ constante in unele tari din Europa Centrala si de Est, cum ar fi Ungaria, Polonia, Slovenia, Romania.

In continuare Dna Mihaela Mitroi a prezentat cateva dintre reperele fiscale ale Romaniei de azi si de maine.

Cota unica de impozitare de 16% se aplica in Romania incepand cu 1 ianuarie 2005 asupra veniturilor persoanelor juridice si fizice. Incepand cu 1 ianuarie 2006 se are in vedere existinderea acesteia si asupra altor categorii de venituri ale persoanelor fizice, care pana acum beneficiau de o impozitare mai redusa. De asemenea si veniturile nerezidentilor vor cadea sub incidenta acestei cote incepand cu 1 ianuarie 2006. Deocamdata nu exista semne de modificare sau eliminare a cotei unice de impozitare in Romania.

Reforma administratiei fiscale a inceput deja in Romania, prin infiintarea ANAF in octombrie 2003, functionala din 2004 si infiintarea departamentului pentru marii contribuabili. Insa aceasta reforma trebuie continuata prin introducerea sistemelor VIES si SEED, sisteme care stau la baza schimbului de informatii in ceea ce priveste TVA si accizele si fara de care nu se poate pune problema aderarii Romaniei la Uniunea Europeana.

Chiar daca la o prima vedere se observa eliminarea anumitor facilitati fiscale, acestea constituie forme de ajutor de stat care sunt reglementate printr-o legislatie distincta care continua sa fie aplicabila. In baza acestei legislatii investitorii pot beneficia de ajutoare de stat individuale sau chiar de adevarate scheme de ajutor de stat la initiativa anumitor autoritati (spre exemplu in situatia in care s-ar initia proiecte de lege care sa incorporeze astfel de scheme de ajutor de stat cum ar fi o lege a investitiilor).

Consolidarea fiscala este un concept introdus deocamdata in legislatia de TVA, aplicabil dupa aderare. Se refera la consolidarea pozitiiilor de TVA in cadrul grupului si va oferi posibilitatea compensarii acestora. Ea a precizat ca aplicarea acestui concept si in ceea ce priveste impozitul pe profit ar fi benefica.

Mihaela Mitroi a mentionat ca intelegerea modului de aplicare a Regulamentelor si Directivelor Uniunii Europene este deosebit de importanta. In timp ce un Regulament devine obligatoriu in intregime la data

aderarii, Directiva trebuie preluata in legislatia interna, rolul Curtii Europe de Justitie fiind acela de a se asigura ca legislatia europeana este interpretata uniform de catre toate statele membre.

Impozitul pe profit

In expunerea facuta, Dan Badin, Tax Manager in cadrul companiei de consultanta PricewaterhouseCoopers, a prezentat cele mai importante aspecte referitoare la impozit pe profit.

Reglementarile privind **preturile de transfer si sediul permanent** au fost aliniate reglementarilor internationale in materie, in speta principiilor OECD. Normele de aplicare a codului fiscal privind preturile de transfer chiar fac trimitere la comentariile OECD pentru aplicarea acestora atunci cand este necesar. Interesul asupra acestor subiecte a crescut considerabil in ultima perioada, atat la nivelul contribuabililor cat si al autoritatilor fiscale.

Cheltuielile cu serviciile sunt deductibile numai prin prisma existentei unei documentatii care sa justifice necesitatea prestarii serviciilor cat si prestarea lor efectiva. Pe langa pregatirea documentatiei in vederea obtinerii deductibilitatii, pot apare si alte implicatii cum ar fi cele legate de preturile de transfer, sediu permanent, impozite pe veniturile nerezidentilor, impozit pe venit, etc.

Daca cheltuielile inregistrate la **cesionarea creantelor** sunt cheltuieli deductibile, cele inregistrate la **scoaterea din evidenta a creantelor neincasate** in cazul anularii acestora, continua sa fie tratate ca nedeductibile.

Gradul de indatorare sub care se acorda deductibilitatea dobanzilor, aplicabil incepand cu 1 ianuarie 2005, este de 3 la 1. Cu toate acestea, neincluderea imprumuturilor de la banci in categoria imprumuturilor pentru care se limiteaza deductibilitatea dobanzilor prin gradul de indatorare, a contribuit la relaxarea programelor de creditare pentru dezvoltarea afacerilor.

In ceea ce priveste propunerile de modificare a prevederilor referitoare la impozitul pe profit pentru 2006, Dan Badin s-a referit printre altele la urmatoarele:

Leasing financiar. Se propune introducerea unor noi conditii care permit clasificarea unor contracte de leasing ca fiind leasing financiar. De exemplu cele referitoare la durata contractelor de leasing sau la valoarea totala a ratelor. Aceste modificari pot reclasifica unele dintre contractele de leasing cu implicatii asupra inregistrarii si deducerii cheltuielilor aferente acestor contracte.

Deductibilitatea cheltuielilor de transport si cazare. Unul din amendamentele propuse permite deductibilitatea cheltuielilor de transport si cazare efectuate de catre salariatii si administratorii fara conditia de a realiza profit in anul curent si in anii precedenti.

Eliminarea unor deductibilitati pentru banci si societati de asigurari. Proiectul de ordonanta mai propune nedeductibilitatea fondului pentru riscuri bancare in cazul bancilor si a rezervei de egalizare constituite de societatile de asigurari.

Pierderea fiscala in cazul vanzarii mijloacelor fixe. O alta propunere se refera la eliminarea din Codul Fiscal a prevederii referitoare la conditia de deductibilitate pentru valoarea ramasa neamortizata, in cazul mijloacelor fixe amortizabile vandute prin unitati specializate sau prin licitatie organizata potrivit legii. In urma eliminarii acestei prevederi opinia noastra este ca nu rezulta nedeductibilitatea cheltuielilor, ci doar au fost eliminate conditiile pentru acordarea deductibilitatii.

Impozitul pe veniturile nerezidentilor

Roxana Popel, Tax Manager la PricewaterhouseCoopers a prezentat cele mai importante prevederi aplicabile in anul 2005 referitoare la impozitul pe veniturile nerezidentilor.

Venituri din prestarea de servicii de management si de consultanta. Veniturile din prestarea acestor servicii sunt impozabile in Romania cu impozit pe veniturile nerezidentilor indiferent de locul prestarii serviciilor.

Comisioanele/serviciile de intermediere. Conform prevederilor din Codul Fiscal platile de comisioane/servicii de intermediere efectuate de catre nerezidenti, cad sub incidenta impozitului pe veniturile nerezidentilor indiferent de locul prestarii.

Dintre propunerile de modificare a impozitului pe veniturile nerezidentilor pentru anul 2006 au fost mentionate:

Majorarea unor cote de impozite prin retinere la sursa: Se propune majorarea cotei de impozit pentru dobanzi la depozite la termen precum si depozite la vedere/conturi curente constituite dupa 1 ianuarie 2006 si pentru alte venituri (e.g. dividende, redevente, dobanzi, servicii) la 16%.

Certificatul de rezidenta fiscala. In septembrie 2005, Ministerul Finantelor Publice a emis o decizie care contine o noua abordare referitoare la data prezentarii certificatelor de rezidenta fiscala. In acest sens certificatul fiscal care atesta rezidenta beneficiarului de venit pe perioada realizarii veniturilor, poate fi prezentat autoritatilor fiscale in perioada de prescriptie (5 ani). Aceasta prevedere va fi preluata din 2006 in codul fiscal.

Veniturile din lichidare/dizolvare fara lichidare. Atunci cand o operatiune de reorganizare implica lichidarea sau dizolvarea fara lichidare a unei persoane juridice romane, se propune impozitarea veniturilor obtinute de nerezidenti din astfel de operatii.

Dobanzi obtinute de persoane fizice rezidente in statele membre ale UE. Dupa data aderarii Romaniei la Uniunea Europeana, dobanzile obtinute de persoanele fizice rezidente in statele membre ale UE urmeaza sa fie scutite de impozit.

Impozit pe venit

Cota unica de impozitare. In materie de impozitare a persoanelor fizice, Romulus Badea, Tax Manager la PricewaterhouseCoopers a reamintit ca anul 2005 a marcat debutul cotei cotei unice de impozit de 16%. Romulus Badea a subliniat ca un prim efect evident al reducerii cotei de impozit a fost o relaxare fiscala, insa efectele acesteia ar fi maximizate daca ar fi insotite si de o reducere similara sau de o plafonare a contributiilor sociale.

Veniturile din investitii. In ceea ce priveste anul 2006, cele mai importante schimbari sunt preconizate in sfera veniturilor din investitii. Se va introduce cota de 16% pentru impozitarea dividendelor si dobinzilor, venituri pentru care in prezent se prevede o cota de 10%. Cresterea impozitului pe dividende va stimula probabil reinvestirea profitului obtinut, estimeaza Romulus Badea. Veniturile din tranzactionarea valorilor mobiliare (actiuni, parti sociale, etc.) vor fi si ele impozitate cu 16%, in timp ce in prezent legislatia prevede cote de 1% sau 16%, in functie de anumite conditii. O alta propunere este schimbarea tratamentului fiscal al castigului din tranzactiile imobiliare. Anul 2005 este primul an in care aceste venituri au fost impozitate, cota de impozit de 10% fiind aplicata la castigul efectiv. In anul 2006 s-ar putea ca impozitul sa fie calculat prin aplicarea unei cote de 2% la valoarea de vnzare, fara a se mai lua in calcul pretul de achizitie.

Specialistul PricewaterhouseCoopers atrage atentia celor care doresc sa se implice in tranzactii cu valori mobiliare si/sau imobiliare ca mai au la dispozitie doar o luna pentru a le planifica din punct de vedere fiscal.

TVA

In cadrul sectiunii de TVA, Diana Coroaba, VAT Manager in cadrul departamentului de indirecte din PricewaterhouseCoopers, a prezentat modificarile in domeniul TVA cu impact semnificativ asupra mediului de afaceri in perioada 2005 – 2007. Astfel, cele mai importante amendamente aparute in anul 2005 au avut impact asupra domeniului imobiliar (aplicarea masurilor simplificate pentru vanzarea de cladiri si terenuri) precum si asupra societatilor de televiziune prin cablu (eliminarea scutirii pentru serviciile de difuzare prin cablu).

In ceea ce priveste modificarile asteptate pentru anul 2006, acestea vor afecta, in principal, importatorii de energie electrica si gaze prin reseaua de distributie care vor beneficia de scutire de TVA la import. Totusi, TVA se va aplica prin mecanismul taxarii inverse, ceea ce conduce la optimizarea fluxurilor de numerar.

De asemenea, beneficiarul va fi tinut raspunzator individual si in solidar pentru plata TVA in cazul in care furnizorul/prestatorul / reprezentantul fiscal al unei persoane impozabile nerezidente nu emite factura pentru bunurile livrate / serviciile prestate sau factura emisa cuprinde anumite date incorecte. Totusi, in situatia in care beneficiarul face dovada platii TVA catre furnizor / prestator / reprezentant fiscal acesta nu mai este raspunzator pentru plata TVA la bugetul de stat.

In cele din urma, Diana Coroaba a prezentat pe scurt principalele modificari ce vor intra in vigoare odata cu aderarea Romaniei la UE. Aceste modificari vor afecta in principal tranzactiile de import-export efectuate cu tari din UE, tranzactiile imobiliare si financiare.

Accize

Daniel Anghel, Senior Manager in cadrul departamentului de indirecte din PricewaterhouseCoopers, a prezentat principalele considerente privind accizele si reglementarile vamale in anul 2005, posibilele modificari ce urmeaza sa apara in 2006 si scurte consideratii cu privire la masurile tranzitorii si impactul pe care aderarea la Uniunea Europeana il va avea in sfera de aplicare a acestor taxe indirecte.

In ceea ce priveste prevederile din anul 2005 referitoare la accize, Daniel a precizat ca nivelul accizelor la bauturi alcoolice, uleiuri minerale, produsele din tutun si la autovehicule a crescut. De asemenea, Daniel a mentionat ca anumite produse au devenit accizabile in 2005, cum ar fi electricitatea, in timp ce alte produse nu mai sunt supuse accizelor – aparate si camere video, inclusiv cele digitale, combine audio, dublu radiocasetofoane.

O alta modificare importanta care a avut loc in anul 2005, se refera la regimul accizelor aplicat autoturismelor importate in baza contractelor de leasing. Astfel, accizele se aplica la valoarea de intrare in cazul autoturismelor importate in baza contractelor de leasing incheiate dupa 1 Aprilie 2005.

In ceea ce priveste posibilele amendamente la legislatia privind accizele ce vor intra in vigoare in 2006, Daniel a mentionat ca nivelul accizelor se va modifica in doua etape. Astfel, incepand cu 1 ianuarie 2006 se va reduce nivelul accizelor cu aproximativ 5% pentru cafeaua prajita, verde si solubila, in timp ce incepand cu 1 iulie 2006 se preconizeaza cresterea nivelului accizelor pentru produsele accizabile armonizate (adica bere, produse din tutun, alcool etilic, benzina cu plumb, electricitate etc).

O alta prevedere importanta la care a facut referire Daniel Anghel, se refera la introducerea obligativitatii reautorizarii tuturor antrepozitivelor fiscale, cu reverificarea conditiilor legale, in cursul anului 2006.

In cele din urma, Daniel Anghel a adus in atentie participantilor cele mai importante prevederi ce vor intra in vigoare o data cu aderarea Romaniei la UE. Astfel a precizat ca vor putea fi autorizate antrepozite fiscale de depozitare pentru toate tipurile de produse accizabile si vor aparea noi notiuni in legislatia privind accizele – vanzari la distanta, reprezentant fiscal, noi documente si obligatii de raportare precum si o baza de date ce va contine codurile de identificare pentru antrepozitarii autorizati.

Reglementari vamale

In ceea ce priveste reglementarile vamale, modificarile din 2005 au un impact semnificativ asupra taxelor vamale si operatiunilor comerciale internationale. Daniel a mentionat reducerea taxelor vamale pentru unele produse agricole in baza Protocoalelor cu Uniunea Europeana. De asemenea, a fost adusa in prim plan atat posibilitatea importatorilor de a solicita amanarea determinarii definitive a valorii in vama, cat si posibilitatea aplicarii simultane a procedurilor simplificate de vamuire.

In anul 2006 este posibil sa intre in vigoare noul Cod vamal si Regulamentul de aplicare a acestuia. Astfel, va deveni posibila aplicarea anumitor proceduri si regimuri cum ar fi transformarea sub control

vamal sau aplicarea informatiilor obligatorii, reprezentarea indirecta in vama, precum si principiul primei vanzari.

In continuare, Daniel a prezentat masurile vamale tranzitorii pentru aderarea la Uniunea Europeana. La data aderarii toate regimurile vamale suspensive vor trebui incheiate sau re-autorizate in conditiile legislatiei comunitare. Autorizatiile pentru unele din aceste regimuri, cum ar fi perfectionarea activa, vor trebui preschimbate in maxim un an de la data aderarii.

Aderarea la Uniunea Europeana va insemna, din perspectiva reglementarilor vamale, efectuarea operatiilor de import/export in orice stat membru din Uniunea Europeana, noi simplificari, un tarif vamal comun pentru toate statele membre, noi proceduri de import/export. Reglementarile vamale Comunitare vor intra in vigoare din prima zi a Aderarii si Romania va trebui sa aplice imediat toate regulamentele Uniunii Europene in acest domeniu, inclusiv acordurilor sale de liber schimb.

Impozite si taxe locale

Dintre modificarile propuse in ceea ce priveste impozitele si taxele locale Dan Badin a mentionat, printre altele, cresterea anumitor cote de impozitare si eliminarea obligatiei de a depune o declaratie anuala de impozite si taxe.

De asemenea a fost subliat faptul ca noul proiect de Ordonata propune o noua **definitie a cladirilor**, pentru determinarea bazei impozabile in cazul impozitului pe cladiri.

Administrare fiscala

Dan Dascalu, avocat senior D&B David si Baias, societatea de avocati corespondenta a PricewaterhouseCoopers, a prezentat principalele concluzii care s-au evidentiat in practica din aplicarea Codului de procedura fiscala.

Pornind de la originea si evolutia acestui act normativ in cursul celor aproape doi ani de aplicare, au fost mentionate unele aspecte sensibile referitoare la competenta organelor fiscale, dar si unele dificultati de interpretare ce rezulta din textele legale aplicabile in privinta raspunderii imputernicitorilor fiscali si a persoanelor chemate sa raspunda solidar cu debitorul care nu isi indeplineste obligatiile fiscale.

In cadrul prezentarii au fost de asemenea trecute in revista si unele particularitati ale solutiilor fiscale individuale anticipate si acordului de pret in avans, dar si unele aspecte specifice observate in practica in privinta derularii inspectiilor fiscale, a formularii contestatiilor la executare si a contestatiilor fiscale, precum si a cererilor de suspendare a executarii, potrivit Codului de procedura fiscala.

In finalul prezentarii, au fost enumerate modificarile preconizate a se produce la nivel legislativ in urmatoarea perioada, astfel cum acestea sunt cunoscute in prezent, dar si unele sugestii ale comunitatii de afaceri de legiferare a unor amendamente la Codul de procedura fiscala pentru a aduce mai multa claritate, stabilitate si predictibilitate a aplicarii legii procedural fiscale in practica.

###

PricewaterhouseCoopers (www.pwc.com/ro) ofera servicii de certificare specializata, consultanta fiscala si consultanta pentru afaceri pentru diverse ramuri industriale atat clientilor din sectorul public, cat si privat. Cei peste 130.000 de angajati ai firmei din 148 de tari isi valorifica gandirea si experienta pentru a propune solutii ce creeaza un climat de incredere si genereaza valoare pentru clienti.

"PricewaterhouseCoopers" semnifica firmele membre ale organizatiei internationale PricewaterhouseCoopers International Limited, fiecare dintre acestea fiind persoana juridica cu statut independent.